

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecia), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănașana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murașiana, Murașianul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcătate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleşana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânămărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Noua competență judiciară.

La 1 Ianuarie 1915 n. a intrat în vigoare noua lege despre procedura civilă, prin care se fac radicale schimbări și se introduc multe înnoiri, pornind din principiul procedurii verbale, larg și îngăduitor până la marginile posibilității și la cele mai înalte foruri — și prin care să eliminează multe noduri de formă și să stabilească norme pentru o terminare grabnică a proceselor și pentru asigurarea unei prestațiuni moderne și reale a justiției.

Legea constă din 792 §§-i și cuprinde toate dispozițiunile referitoare la procedura civilă, cari până acum erau presărate în foarte multe legi singuraticice și în și mai multe ordinațiuni ministeriale. Concentrarea în un singur codice a tuturor normelor referitoare la procedura civilă, este asemenea o însoțire avantajoasă a acestei legi.

Lăsând la o parte nenumăratele dispozițiuni, cari constituie scheletul unui proces complet și necesitează cunoștințe trebuincioase unor persoane de specialitate, voi încercă să lămuresc unele chestiuni cu prinse în această lege, cari au un interes obștesc. Voi arăta în cele următoare cercul de activitate al forurilor de prima instanță și vre-o câteva cazuri de competență, cari deși sunt supuse normelor statuite de lege — în formă contractuală și pe lângă anumite restricțiuni, sunt totuși lăsate în voia stipulațiunii partidelor. Voi tractă așadar chestiunea din punctul de vedere al facultății contractuale a partidelor și în legătură cu aceasta voi arăta noile dispozițiuni despre documentele private.

Foruri de prima instanță avem două: judecătoria cercuală (judecătoria de ocol) și tribunalul. În cauzele

bagatele, cari se numesc pretensiunile sub 50 cor. (până acum sub 40 cor.) are competența judele comunal (primarul).

Cercul de activitate a tribunalului ca for de prima instanță, cuprinde totalitatea cauzelor procesuale îndrumate aci, în deosebire de cele îndrumate la judecătoria cercuală. Două sau mai multe judecătorii — ori două sau mai multe tribunale, între sine, — sunt în drept a judecă asupra singuraticelor cauze procesuale în urma normelor de *competință*.

Apartin cercului de activitate a judecătoriei cauzele procesuale din domeniul dreptului asupra orice fel de avere (jus bonorum, vagonjog) intrucât substratul procesului nu are o valoare mai mare de 2500 Cor., și întru cât nu este îndrumat, fără privire la valoare, în cercul de activitate a tribunalului.

Este o definiție largă aceasta, care în puține cuvinte cuprinde un material întreg juridic, și pe care o putem desface în două părți, o parte *pozitivă* și alta *negativă*.

Partea *pozitivă*: Apartin judecătoriei procesele materiale, cari au o valoare a substratului dela 50 Coroane, până la 2500 Cor.

Prin această regulă scurtă se dă rămă nenumăratele norme, cari special îndrumau multe cauze comerciale și toate cauzele cambiale, cauzele de ereditate, de posesiune ori proprietate asupra imobilelor în cercul de activitate a forurilor ordinare ori sumare de până acum. De aci înainte nu vom mai face nici o deosebire din punct de vedere procesual între cauzele dreptului privat și între cele ale dreptului comercial ori cambial. Dătător de ton va fi numai substratul procesului, adică valoarea acestui substrat și limitele valorii: 2500 Cor. Procesele sub 2500 Cor. apartin judecătoriei, peste Cor. 2500, apartin tribunalului.

Partea aceasta pozitivă a îngrădirii cercului de activitate judecătorească, îngăduie o excepție de foarte mare însemnătate.

Data fiind definiția pozitivă, că procesele în chestiuni de avere cu substratul peste 2500 Cor. aparțin tribunalului, se acordă partidelor facultatea, de a conveni prin o stipulațiune a parte asupra competenței judecătorești de ocol și în aceste cauze, supunându-se reciproc forului judecătorești de ocol în prima instanță. Stipulațiunea aceasta trebuie depusă însă în scris într'un document public, ori într'un document privat, compus, conform normelor §-ului 317, și trebuie indicată în document relațiunea de drept, din care provine procesul.

Dreptul acesta de stipulațiune l-am avut și în procedura veche, însă în o măsură mult mai restrânsă, întrucât numai procesele asupra pretensiunilor în bani puteau fi obiectul stipulațiunii. Azi cercul este mai larg, încât se îngăduie dreptul de stipulațiune în toate cazurile cuprinse în definiția pozitivă a cercului de activitate judiciar.

Notez însă, că prin o astfel de stipulațiune se poate supune competenței judecătorești un proces, care altfel ar aparține tribunalului, dar nu se poate face lucrul acesta întors și anume nu se poate alege ca for de prima instanță tribunalul, atunci, când conform legii cauza cade în competența judecătorești.

Partea *negativă* a definiției de mai sus zice: „întrucât nu este îndrumat fără privire la valoare în cercul de activitate a tribunalului“. Înțelesul acestei propoziții este următorul: Sunt unele procese pe cari, oricare ar fi valoarea substratului procesual, în parte însăși legea despre procedura civilă, în mod taxativ, în parte alte legi, le îndrumă în competența nestrămutabilă a tribunalului, ori pe altele în competența judecătorești.

Aceste procese nici prin voința partidelor și nici prin stipulațiune nu se pot supune altor foruri, decât acelorora, pe cari le arată legea. Fiindcă valoarea substratului aci nu se ia în considerare, sunt între aceste procese, cari conform regulii generale ar aparține judecătorești și sunt îndrumate la tribunal, ori întors — și chiar de aceea definiția aceasta e o negațiune a regulii generale.

Procese îndrumate exclusiv în cercul de activitate a judecătorești sunt: procesele de chirie și arândă, procesele pentru restituirea posesiunii, cele provenite din contractele de serviciu, procesele de intertenție, cele provenite din prevederea călătorilor de cătră hotelier, cărăuș, ori năier etc.

Procesele îndrumate exclusiv în cercul de activitate al tribunalului sunt: cele provenite din fidei-comisuri, procesele de despăgubire contra judecătorilor ori a funcționarilor publici pentru daunele cauzate ca persoane oficiale, — contra lor și contra statului, precum și următoarele procese, cari fiind de interes comercial, le traduc textual din lege:

a) procesele cari au ca substrat dreptul de folosință a firmei comerciale, precum și procesele de despăgubire, ce s'ar iscă între cei jigniți și între cei cari folosind pe nedrept o firmă cauzează vre-o daună;

b) procesele pornite pentru anularea deciziunilor adunării generale dela societățile pe acții și însoțiri;

c) procesele de despăgubire pentru neregularitățile protestelor cambiale contra persoanelor oficiale competente și contra urmașilor acestora, etc.

Având schița cercului de activitate judiciar și fiind în curat în un caz special, că procesul avem a l' înaintă d. ex.: la judecătorești, stăm în fața întrebării, care din atâtea judecătorești cercuale va fi competentă să judece în cauză? Deslușire vom afla în regulele competenței judiciare.

Avem și aci regula generală, că va fi competentă judecătorești unde locuește inctul. Această regulă îngăduie însă foarte multe excepții, dintre cari voiu aminti aici schimbarea radicală ce se face prin noua lege în defavorul comercianților.

În sensul legii vechi comercianții, cari aveau firma înregistrată la tribunal erau în drept a-și împoresua pretensiunile trecute în cărțile comerciale la forul din localitatea unde se purtau cărțile în răstimp de 2 ani dela înscrierea pretensiunii în carte. Pentru comercianți acesta eră un favor mare, fiindcă li se ușurâ posibilitatea de a dovedi. Dar favorul acesta foarte mulți comercianți, mai ales din capitală, l-au folosit pentru a-și asigura cu ușurință pretensiunile nu întotdeauna legitime, prin faptul că inctul din depărtările mari a țării nu riscă speșele mari împreunate cu prezentarea la pertractare. Acestor neajunsuri li s'a pus capăt, întrucât noua lege îngăduie pentru comercianți favorul acesta numai în cazul, când au a-și validat o pretensiune față de un alt comerciant. Pentru comerciantul, care pe baza acestei dispozițiuni ar împoresua în mod conștiu un necomerciant, se prevede o pedeapsă dela K 100 până la K 600.

Față cu necomercianți li se îngăduie comercianților favorul limtat de a-și putea validat pretensiunile la forul judiciar de pe teritoriul sediului întreprinderii lor, întrucât comerciantul dovedește *cu document comanda și faptul că marfa s'a extradat în mod real*. Il are favorul acesta însă numai pentru vânzările din bransa sa proprie și numai în termin de 2 ani dela primirea comandei.

La cambii afară de competența generală avem și competența forului pe a cărui teritor se află localitatea indicată ca loc de plată.

În § 317 citat mai sus se zice că este valid un document privat dacă:

1. autôrul documentului l'a scris și subscris cu mâna proprie,

2. documentul scris de mână străină l'a subscris în fața alor 2 martori iscăliți și ei, ori dacă în fața lor și-a recunoscut subscrierea,

3. subscrierea, ori semnătura (dacă nu știe scrie) autôrului este legalizată de judecăt. ori de notariul public.

Dacă autorul documentului nu știe ceti, ori nu înțelege limba în care este redactat documentul, unul dintre martori, ori persoana care legalizează subscrierea, trebuie să explice conținutul documentului și să amintească în text ori în clauzulă, că lucrul acesta s'a împlinit. Comerciantul înregistrat la tribunal poate accepta un document scris de mână străină semnând firma.

Din dispozițiunile aceste ale legii, rezultă, că cei ce nu știu scrie, de acum înainte vor trebui să-și legalizeze semnatura la judecătoria ori la notariul public — altfel documentul nu este valid.

Legea în § 318 sustine însă dispozițiunile altor legi, referitoare la formele contractuale, fie acelea mai riguroase, ori mai puțin riguroase decât cele prevăzute aci.

Astfel rămân în vigoare §§-ii 313 și 468 din legea comercială, dintre cari cel dintău pentru validitatea contractului prevede numai subscrierea obligatului, sau dacă nu știe scrie semnătura în fața alor 2 martori.

Chestiunea de formă a documentelor, având acum a face cu dispoziții de foarte multe feluri, cari sunt între sine foarte diferite, se pare destul de încurcată și cred că voi avea ocaziune să o tratez separat.

(Cluj).

Dr. Alexandru Dragomir.

Dela „Solidaritatea“.

Biroul „Solidarității“ a adresat în zilele trecute băncilor noastre, privitor la chestiunea dividendei anului 1914 circularul de mai jos:

Onorată Direcțiune!

Din comunicatele „Revistei Economice“ Vă este, desigur, cunoscut punctul de vedere al direcțiunii „Solidarității“, în chestia bilanțurilor și dividendei băncilor noastre pro anul 1914. Știți, că direcțiunea însoțirii noastre, încă din bună vreme, V'a indicat, prin instrucțiuni speciale, modalitățile după cari aveți să purcedeti la încheierea bilanțurilor și V'a recomandat să reduceți dividendă față de anul premergător, îngrijindu-Vă de cât mai multe rezerve pentru viitor.

Din parte-ne nu ni-am îndoit un singur moment, că cele mai multe din băncile noastre vor urma indicațiilor și recomandărilor noastre, pe cari le-am motivat în întregime. Azi credem aceasta cu atât mai mult, cu cât chiar și băncile cele mai mari din țară, cari dispun de rezerve foarte considerabile și cari fără greutate ar putea plăti dividendă din anul trecut, la dorința și sfatul guvernului țării, au hotărît să reducă ele însăși și să stăruască, ca și celelalte institute de bani din patrie să reducă dividendă față de anul trecut. Iar ca normă s'a decretat, că chiar și băncile, cari vor avea profit din abundență, să reducă dividendă cu cca 25% față de dividendă din anul premergător, iar cele ce vor avea profituri mai mici ca în trecut, să o reducă și mai mult, ori în caz de lipsă, să o sisteze cu totul.

În fața acestor dispozițiuni precaute și folositoare, luate prin cei mai competenți factori financiari din patrie, recomandăm și noi băncilor noastre să se acomodeze negreșit numitelor norme, decretate prin reprezentanții băncilor mari, în conțelegere cu guvernul țării și să reducă dividendele.

Sibiu, la 1 Februarie 1915.

Cu toată stima:

Parteniu Cosma m. p.,
președ. «Solidarității».

Sămânța în agricultură.

Una dintre chestiunile cele mai actuale, scoase la suprafață prin războiul actual, va fi în viitorul apropiat chestiunea sămânței în agricultură. Se știe bine, că agricultura noastră are de împlinit probleme uriașe în zilele grele de azi. Nu numai hrănirea satisfăcătoare a ostașilor noștri, dar și aceea a celor rămași acasă se așteaptă dela puterea de producție a pământului nostru. Țara noastră, cu puține excepții, a dat întotdeauna, pe lângă o lucrare corăspunătoare, roadele necesare populațiunii ei. Dar pământul, înainte de toate, trebuie arat și sămănat. Lucrătorii cei mai de nădejde însă sunt duși la luptă și lucrările trebuie să le îndeplinească acum, în locul lor, cei rămași acasă.

Ceeace se impune acum, ca o condiție neapărată, pentru asigurarea recoltei viitoare este o sămânță bună de sămănat. Dar e indiscutabil și e un lucru care urmează de sine din natura împrejurărilor de azi, că în acest an nu ne prea îmbulzește sămânța, după ce în multe locuri vor trebui să se înlocuiască și multe sămănături neisbutite de toamnă cu sămânță pentru cereale de primăvară. Și nu numai în ce privește cerealele, ci și cu privire la toate celelalte feluri de sămânță. Doar se știe foarte bine, că o însemnată parte a sămânței felurilor produse agricole, în interesul asigurării unei recolte mai favorabile și mai bune, am fost nevoiți să o procurăm, altădată, din străinătate. De astădată însă nu putem calcula cu acest factor și neapărat necesar, acum când ne aflăm în pragul primăverii, să chibzuim serios, cum și pe ce cale să înlocuim, eventual, sămânța ce ne lipsește.

Situația actuală se prezintă astfel, că sămânța ce ne lipsește se poate suplini, îndeosebi se poate la diferitele sămănături de nutreț și la plantele comerciale. Adevărat, că în acest an nu se va putea aduce, s. e., sămânța de în din Rusia, cu toată de în am avea foarte mare trebuință. Aceasta însă se va putea suplini cu sămânță de în aclimatizată din patrie. Sămânță de napi de nutreț încă se găsește în țară în măsură satisfăcătoare.

Pentru încunjurarea pericolelor, ce totuș s'ar putea ivi în această privință este necesară și puțină prevedere. Până acum oamenii noștri s'au provăzut numai în ultimul moment cu sămânța neapărat necesară. Dacă și acum s'ar proceda astfel, din aceasta s'ar putea naște cel mai mare pericol. Transportul pe căile ferate este aproape paralizat, iar proviziunile de sămânță nemaipomenit de reduse. Între astfel de împrejurări este neapărat necesar, ca fiecare agricultor să se îngrijească cât mai îngrabă a-și agonisi sămânța trebuincioasă în economie. În încercăturile de azi ale circulației trenurilor se poate întâmpla foarte ușor ca chiar sămânța comandată destul de timpuriu să ajungă numai în ultimul moment la destinație.

De aceea agricultorii noștri trebuie să facă tot ce se poate, pentruca să-și procure la timp sămânța necesară ca nu cumva să fie lipsiți de acest factor, fără de care totul devine zadarnic în economie și pagubele incalculabile.

Aici amintim, că ministerul nostru de agricultură s'a îngrijit de adunarea unor provizii mai însemnate de sămânță, pe care o distribuie, în anumite condiții, celor ce au trebuință de ea. Anume distribuie grâu de primăvară, orz, ovăs și cucuruz de sămânță. Petițiile pentru dobândirea sămânței de grâu de primăvară au trebuit înaintate până la sfârșitul lui Ianuarie, iar pentru celelalte vor trebui înaintate *până la 15 Februarie a. c.* la Asociația agricultorilor ungari (*Magyar Mezőgazdasági Szövetkezet, Budapest V., Alkotmány-utca 29*), care stă la dispoziția agricultorilor, trimițându-le pentru prețuri favorabile sămânța cerută

Prețul sămânței, împreună cu al sacului, este stabilit astfel: pentru grâu de primăvară K 48.—, pentru orz de nutreț K 29.—, pentru orz brunet K 32.—, pentru ovăs K 27.—, pentru porumb cu bonul rotund K 27.—, pentru porumb de Bănat K 24.—. Pe lângă aceste mai cad în sarcina cumpărătorului și cheltuielile de transport pe calea ferată dela Budapesta până la ultima stație a căii ferate. Se vor lua în considerare numai comenzile, cari vor fi însoțite de un atestat al primăriei comunale, în care se va constata, că cerealele comandate se vor folosi numai pentru sămânat și dacă de fiecare maje metrică se va trimite, ca anticipație, suma de K 5. Restul prețului de cumpărare se va plăti, împreună cu spesele de transport, la primirea cerealelor, trimise cu rambursă. Pentru eventualele greutăți și pedeci obvenite cu ocazia transportului, nici ministerul, nici „Asociația agricultorilor“ nu ia nici o răspundere. Dacă sămânța comandată nu s'ar putea trimite, interesatul nu poate pretinde nici o altă rebonificare, afară de returnarea sumei anticipate.

AGRICULTURA.

Asigurarea recoltei viitoare.

Cerealele sunt unul din factorii cei mai importanți ai războiului, și preocupatiunea cea dintăiu și cea mai importantă a fiecărui factor al societății este acum, ea, după putință, nici o palmă de pământ productiv să nu rămână necultivată și fără a aduce roadă. Noi trebuie să asigurăm producția acestui an cu toate mijloacele, cari ne stau la dispoziție.

Pentru ajungerea acestui scop guvernul a făcut mai multe dispoziții mărunte, pe cari în timpul din urmă le-a cuprins în o ordonanță comună, cu care se adresează organelor administrative ale comitatelor, și în care, se vede, contează la toți factorii vieții noastre publice, pentru ajungerea scopului.

Guvernul dorește ca în fiecare comitat să se înființeze câte un comitet diriguitor special economic, sub prezidiul vicecomitelui. Acest comitet să conducă și să deie directiva afacerilor. Afară de acesta să se constituie și câte un comitet economic comunal (eventual al comunelor din notariatul cercual), care va avea să stea în legătură continuă cu prim-pretorul,

având menirea să execute lucrările prevăzute pentru organizația locală.

Prima lui datorință va fi să lucreze ca fiecare teritor, ce se poate cultivă, să se samene. Pentru acest scop, natural, sunt necesare număroase vite de jug, cari mai ușor s'ar putea procura, dacă s'ar da inspectorului economic împuternicirea, să le cumpere și transporte cu preț corăspunșător pe seama celor ce au trebuință de astfel de animale de lucru.

Dacă cineva ar avea vite de lucru în rezervă, să le deie împrumut celor lipsiți, pentrucă numai ajutându-se oamenii unii pe alții se pot suplini lipsele. Dacă va fi necesar, guvernul va interveni cu toate mijloacele posibile pentru distribuirea puterilor muncitoare în interesul lucrării pământului.

Pentru procurarea sămânței de sămănat ar fi mai potrivit, dacă comitatele sau comunele ar da anticipații agricultorilor. Și până acum mai multe comitate au asigurat evantul necesar de sămânță pe această cale. Domeniile mai mari își pot suplini trebuințele cu privire la arat și sămănat și cu prizonierii de războiu.

Credem, că fruntașii noștri din sate și orașe și toți factorii vieții publice românești, vor stărui din toate puterile, ca să se poată realiza dispozițiile salutare din sus numita ordonanță ministerială, pentruca astfel nici un petec de pământ românesc să nu rămână necultivat.

S.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Februarie 1915.

Situația pieței internaționale de bani este ne-schimbată, favorabilă. Atât în London, cât și în Berlin discontul arată tendință spre reducere. În London discontul privat a cotateat $17\frac{7}{8}\%$, în Berlin 4% , iar banii de zi au oscilat între $2\frac{1}{2}\%$ — 3% .

Piața internă de bani s'a caracterizat prin lipsă de afaceri, pe care n'a alterat-o nici chiar ultimo, altă dată destul de puternic. Discontul privat a cotateat pentru cambii vieneze de prima bonitate $3\frac{1}{2}\%$, pentru cambii budapestane I $4\frac{2}{3}\%$, alt material dela $4\frac{2}{3}\%$ în sus.

SOC. FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Banca națională a României.

Bilanțul pe 1914. Bilanțul Băncii Naționale a României încheiat la 31 Decembrie 1914, arată un beneficiu de distribuit de Lei 9.922,913.54 (anul trecut Lei 9.678,752.34) la capitalul de 12.000,000 Lei.

La Activ figurează:

Noul împrumut al statului de două sute milioane Lei în bonuri de tezaur 4 la sută.

Împrumutul din 1901 al Statului (fără dobândă) figurează apoi cu Lei 11.273,958.85.

Portofoliul român însumează Lei 246.129,968·81. În bilanțul din anul trecut, portofoliul român și străin figură cu suma de Lei 207.745,901·18.

Imprumutul Statului în cont-curent pe bonuri de tezaur 4 la sută Lei 109.110,667·40.

Stocul metalic al băncii este de Lei 216.997,840·39 (anul trecut: Lei 208.044,945·15).

Tratele considerate ca aur figurează cu Lei 62.941,120·35 (anul trecut: Lei 56.534,181).

Lingouri de aur 100,000 lei.

Imprumuturi pe efecte publice și în cont-curent sunt în valoare de Lei 59.381,353·29 (anul trecut: Lei 48.077,527·22).

La Pasiv găsim:

Bilete de bancă emise în valoare de L 640.505,057·50 din cari în circulație numai Lei 578.243,647·50. Anul trecut contul acesta figură în bilanț cu Lei 571.186,010 din cari Lei 437.182,410 în circulație.

Fondul de rezervă este de Lei 39.402,565·75.

*

Dividendul integral, care se va distribui pentru anul 1914, este de 220 Lei de acțiune. Din această sumă, se știe că s'a distribuit în cursul anului un acout de 50 lei de acțiune, așa că a mai rămas de distribuit 170 lei.

Mentionăm că dividendul Băncii Naționale pe anul 1913, a fost de 215 lei de acțiune, adică mai redus cu 5 lei față de anul acesta.

Partea de 30 la sută din beneficiu convenită statului, este pentru anul trecut de Lei 2.208,699·25.

AFACERI DE DARE.

Fixarea dării de venit pe 1915. Ministrul de finanțe a trimis tuturor direcțiilor financiare din țară, un ordin circular, prin care fixează darea de venit pentru anul 1915 și obligamentele contribuabililor, precum și agendele comisiunilor de conscriere, resp. a organelor comunale (orășenești), a direcțiilor financiare și a comisiunilor pentru reclamarea dării.

Fasiunile de dare trebuie prezentate până la 28 Februarie a. c. Cine întrelasă aceasta trebuie să plătească un adaus de 1%, calculat dela darea fixată și dacă nici la provocarea direcțiunii financiare nu-și prezintă fasiunea de dare, i se impune un nou adaus de 4% a dării fixate. De adausul acesta însă sunt scutiți aceia, cari se află sub drapel și n'au un pleni-potențiat, care să prezinte, să umple și să subscrie în locul lor fasiunea.

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. On. noastre bănci cari ne trimit *bilanțuri spre publicare* le rugăm să binevoiască a ne indica *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și perdere

să fie publicate și *în textul maghiar sau numai în cel românesc.*

Intrucât se cere și publicarea textului maghiar rugăm a ni se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și ale altor publicații, menite a apărea ca inserțiuni, rugăm a se expedii cu posta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră *cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este Sâmbătă.*

*

Rechiziționarea rezervelor de făină. Prin o nouă ordonanță, emisă cu data de 28 Ianuarie 1915, sub Nr. 422/1915 M. E., ministerul a dispus rechiziționarea și a rezervelor de făină: de grâu, săcară, orz, porumb, cartofi și orez.

În sensul §-ului 1 al noiei ordonanțe, dispozițiile cuprinse în ordonanța guvernului Nr. 240, 1915, publicată în Nr. 4 din a. c. a Revistei noastre, află aplicare corăspunsătoare și pentru conscrierea, anunțarea și punerea la dispoziția delegațiilor guvernului a rezervelor de făină: de grâu, săcară, orz, porumb, cartofi și orez.

Aceiaș ordonanță prevede în § 2 și pedepsele, ce sunt a se aplica asupra aceloră, cari sub ori ce titlu cer, primesc sau lasă să li se dea sau promită pentru cereale sau făină, prețuri mai mari decât cele maximele fixate de autorități. Pedepsa este, în conformitate cu § 9 al art. de lege L: 1914 reclusiune până la 2 luni, precum și amendă în bani până la K 600—.

Aceiaș pedeapsă se aplică și asupra aceloră, cari fie intenționat, fie prin neobservarea grijei necesare dau personalului lor, încredințat cu vânzarea, puțința de a eluda sau zădărnici prețurile maximele fixate pentru cereale și făină, precum și asupra aceloră, cari pe ori ce cale, promovează sau tăinuiesc actele îndreptate spre eludarea sau zădărnicierea restricțiilor referitoare la prețul cerealelor și a făinei.

*

Modificarea prețurilor maximele pentru orz. Guvernul a modificat prețul maximal al orzului pentru municipiile următoare precum urmează:

Pentru com. și orașul Arad K 28— pro majă metrică, pentru comitatele Bichiș, Bihor și Cenad K 27·50 pro majă metrică, pentru comitatul Timiș și orașele Timișoara și Verșeț K 28— pro majă metrică, și pentru comitatul Torontal și orașul Panciova K 28— pro majă metrică.

*

Monopolul cerealelor în Germania. Cu ziua de 1 Februarie a. c. s'a introdus în Germania pentru durata războiului monopolul statului asupra cerealelor. Statul a sequestrat, prin organele sale, toate rezervele de grâu și săcară, precum și de făină de grâu, săcară, ovăș și orz din întregul imperiu și se va îngriji însuși de aprovizionarea publicului consumant cu aceste articole.

La luarea în primire și plățirea cerealelor și făinei secuestrate guvernele singuraticelor țări se vor servi de intermedierea Societății pentru cumpărarea de cereale (Getreideeinkaufsgesellschaft) creată anume spre acest scop, pe baze curat altruiste.

*

Dividenda băncii „Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesület“ din Budapesta. Direcțiunea acestui mare institut financiar din capitală, a căruia mare acționar este și «Fundatiunea Gozsdu», a hotărît a propune adunării generale, convocată pe 20 crt. distribuirea unei dividende de K 650 pe anul 1914, față de K 800— în anul premergător.

*

Adunările generale ale băncilor mari vieneze. Precum se anunță băncile mari vieneze au hotărît a-și amâna în anul curent adunările generale până către finele lui Maiu sau începutul lui Iunie a. c.

Precum se știe, la noi, încă s'a admis prin o ordonanță a guvernului amânarea adunărilor generale, până la 30 Iunie a. c., lucru de care, după informațiile ce avem, vor și uză cele mai multe bănci dela noi.

*

Producția mondială a grâului în 1914. Ziarul englez: „London grain seed and oil reporter“, publică, după datele oficiale primite la Londra, următoarea evaluare a producțiunii mondiale a grâului pe an. 1914:

Totalul producțiunii grâului pentru Europa e evaluat la 244.397,000 quartere, față de 284.883,000 în 1913, de 263.304,000 în 1912 și de 238.972,000 în 1911. Se înregistrează deci în acest an un deficit de 40 milioane quartere față de producția anului trecut.

În ce privește producția repartizată pe țări ziarul englez nu relevază decât pe acea din Germania și Austro-Ungaria.

În Germania s'ar fi produs în cursul anului trecut, 18 milioane quartere, față de 21.417,000 cât s'a produs în 1913 și de 20.589,000 cât s'a produs în 1912.

În Austro-Ungaria, recolta grâului pe 1914 a fost evaluată la 22 mil. 700,000 quartere, față de 26.400,000 cât a fost în 1913 și la 30 milioane în 1912.

În schimb ziarul englez dă producția pe 1914 a Statelor-Unite și a Argentinei, marile țări exportatoare de grâu.

În Statele-Unite producția grâului se ridică în 1914 la 111.376,000 quartere, față de 95.425,000 în 1913 și de 91.287,000 în 1912.

În Argentina, producția grâului se ridică la 24 milioane quartere în 1914, față de 14.250,000 în 1913 și de 24.900,000 în 1912.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 10 Ianuarie 1915 în comparație cu 11 Ianuarie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 215.595,788 și anume: aur (monete) Lei 153.956,868, aur (lingouri) L 100,000, trate și disponibil considerate ca aur Lei 61.538,920 (în

1914 Lei 207.905,152 anume, aur (monete) L 151.263,152, aur (lingouri) — —, trate și disponibil cons. ca aur Lei 56.642,000). Argint și diverse monede: Lei 796,478 (în 1914 Lei 1.385,978). Efecte scontate Lei 244.249,102 (în 1914 Lei 193.768,879). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 54.548,322 (în 1914 L 43.999,253). Imprumul Statului din 1901 (fără dobândă): Lei 11.273,958 (în 1914 Lei 12.802,059). Imprumul Statului în cont-crt. pe bônuri de tezaur 4%, aur: Lei 112.610,667 (în 1914 Lei — —). Efectele cap. social: Lei 11.510,385 (în 1914 Lei 11.966,814). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.559,777 (în 1914 Lei 16.945,877). Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor Lei 3.996,281 (în 1914 Lei 4.070,281). Imobile: Lei 6.719,091 (în 1914 Lei 6.550,341). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.093,639 (în 1914 Lei 998,799). Cheltuieli de administrațiune: Lei 37,776 (în 1914 Lei 53,690). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 130.617,980 (în 1914 Lei 146.378,477). Bônuri de tezaur 4% aur în gaj p Impr. Statului: Lei 200.000,000 (în 1914 Lei — —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 163.471,356 (în 1914 Lei 114.507,225). Conturi curente: Lei 36.227,808 (în 1914 Lei 15.984,888). Conturi de valori: Lei 24.343,224 (în 1914 Lei 19.444,242). Conturi diverse: L 28.933,468 (în 1914 L 13.692,882).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.402,565 (în 1914 L 36.794,298). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.687,346 (în 1914 L 5.309,358). Bilete de bancă în circulațiune: L 575.319,575 (în 1914 Lei 421.391,030). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 490,210 (în 1914 Lei 380,794). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 48.094,362 (în 1914 Lei 30.188,454). Efecte și alte valori de restituit: Lei 494.089,336 (în 1914 Lei 260.885,702). Conturi diverse: Lei 87.501,706 (în 1914 Lei 43.505,101).

SUMAR

Noua competență judiciară. — Dela „Solidaritatea“. — **Sămânța în agricultură.** — *Agricultură:* Asigurarea recoltei viitoare. — *Revista financiară:* Situațiunea. — *Societăți financiare și com.:* Banca națională a României. — *Afaceri de dare:* Fixarea dării de venit pe 1915. — *Cronică:* Rugare către băncile noastre, Rechiziționarea rezervelor de făină, Modificarea prețurilor maxime pentru orz, Monopolul cerealelor în Germania, Dividenda băncii «Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesület» din Budapesta, Adunările gen. ale băncilor mari vieneze. Producția mondială a grâului în 1914, Banca națională a României.

Depozit românesc

de piane și armoniuri în Sibiiu.
Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cismădiei Nr. 7 etajul I.

„AGRIȘIANA”, însoțire de credit în Agriș (Felsőegregy).

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1914.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa		177	55	Părți fundamentale	2,119
Imprumuturi		19,680	60	Fond de rezervă	280
Mobiliar	250	225		Depuneri	5,348
Descriere	25	225		Cont-curent la «Silvania»	12,170
Spese de fondare	240			Interese transitoare	211
Descriere	60	180		Profit curat	336
Interese anticipate		203	06		
		20,466	21		20,466

Debit.		Contul Profit și Perdere cu 31 Decembrie 1914.		Credit.	
		K	f		
Interese: La depuneri	362	86		Din interese la împrumuturi	1,299
La cont-curent	736	52	1,099	Proviziuni	668
Spese curente		61	08		
Chirie		60			
Salare		184			
Porto postal			5		
Dare: După venit	100				
După interese la depuneri	36	18	136		
Descrieri: Din spese de fondare	60				
Din mobiliar	25		85		
Profit curat		336	58		
		1,967	50		1,967

Agriș — Felsőegregy, 31 Decembrie 1914.

Matei Moldovan m. p., director-exec.

Pentru contabilitate: Valer Tufescu m. p.

DIRECȚIUNEA:

Matei Moldovan m. p., președinte. Valer Tufescu m. p. Ioan Iur m. p. Aurel Iepure m. p. Crăciun Goie m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Subsemnatul comitet examinând acest bilanț atât cu cărțile principale cât și auxiliare l-am aflat în deplină consonanță.

Iuliu Telegdi m. p., președinte.

Gerasim Stanciu m. p.

George Alb m. p.

„REUNIUNEA DE ÎNMORMÂNTARE”, Românpetre.

DEBIT.		Circulațiunea casei în 1914.		CREDIT.	
		K	f		
Saldul cu 1/I 1914:				Premii de înmormântare:	
grupa I.	310	30		grupa I.	1,575
grupa II.	140	30	450	grupa II.	1,167
Taxe dela membrii:				Depuneri:	
grupa I.	1,280	80		grupa I.	487
grupa II.	1,125	70	2,406	grupa II.	654
Taxe de înscriere:				Spese	92
grupa I.	52			Taxa încasatorului:	
grupa II.	84		136	grupa I.	84
Depuneri:				grupa II.	60
grupa I.	991			Taxa servitorului	54
grupa II.	702		1,693	Sald cu 31/XII. 1914:	
			4,686	grupa I.	366
				grupa II.	145
					511
					30
					4,686

ACTIVA.		Specificarea averei cu 31 Decembrie 1914.		PASIVA.	
		K	f		
Bani în cassa la 31/XII. 1914:		511	30	Starea averei cu 31/XII 1913	3,128
Depuneri la inst. «Steaua»:				creștere în anul 1914	339
libel Nr. 97	2,186	46			
libel Nr. 17	391	14	2,577		
Fundațiunea «Anastasia Neagoe»			135		
Fondul «Azilul reuniunii de înmormântare»			244		
			3,468		3,468

Ioanichie Neagoe m. p., președinte.

Constantin Dimian m. p., secretar.

Liviu Popescu m. p., casar.

MEMBRII COMITETULUI:

P. Crăciun m. p. A. Vesei m. p. I. Poat m. p. Trifu Ilcu m. p. G. Miosco m. p. I. Militani m. p. V. Cuzman m. p. N. Bunda m. p. N. Constantinoviciu m. p. P. Barbeș m. p. S. Jifcu m. p. A. Crăciun m. p. S. Miosco m. p.

Casele Privilegiate de împrumut pe amanet în România (S. A.) Muntele de pietate.

Convocare.

În baza art. 35 și 36 ale Statutelor D-nii acționari ai societății anonime «Casele Privilegiate de împrumut pe amanet în România» sunt convocați în

adunare generală,

care se va ține în birourile Direcțiunii din București (Str. Sf. Ionică Nr. 9) în 14/27 Februarie 1915 la orele 5 p. m., cu următoarea

Ordine de zi:

1. Aprobarea bilanțului anului de gestiune 1914;
2. Descărcarea Consiliului de administrațiune de gestiunea sa;
3. Distribuirea beneficiului;
4. Intregirea Consiliului de administrațiune în sensul art. 15—17 din statute;
5. Alegerea a 3 Censori și 3 supleanți pentru anul 1915.

Pentru a putea lua parte la această adunare generală, d-nii acționari, în sensul art. 36 al Statutelor, trebuie să depună acțiunile lor cel mult până la 9/22 Februarie 1915, și anume ori la Centrala Societății din București (Str. Sf. Ionică, 9), ori la institutul de credit «Albina» din Sibiu.

București 8/21 Ianuarie 1915.

Consiliul de Administrațiune.

ACTIV		Bilanțul general cu 31 Decemvrie 1914.		PASIV	
	L	b		L	b
Cassa	203,236	25	Capital	1.200,000	—
Efecte publice	128,181	25	Fond de rezervă al acționarilor	22,839	30
Împrumuturi pe prețioase	1.619,055	60	Fond special de rezervă pentru pierderi	12,405	50
„ „ Efecte	240,230	30	Obligațiuni în circulație	25,000	—
Conturi curente Debitoare	1.138,858	90	Depuneri spre fructificare	2.279.662	35
Imobil (Palatul Muntelui de Pietate)	717,633	35	Conturi curente creditoare	448,165	61
Dobânzi și taxe restante	59,594	55	Plusuri	16,506	70
Cheltuieli de organizare	30,101	65	Diverse conturi	13,266	25
Mobilier	23,064	50	Beneficiul net	142,110	64
Titluri în depozit	201,500	—	Deponenți de titluri în dep.	201,500	—
Garanții	235,250	—	„ „ garanții	235,250	—
Efecte în gaj	576,977	—	„ „ efecte în gaj	576,977	—
Titluri	321,590	—	„ „ titluri în gaj	321,590	—
Detentori de Efecte publice	135,500	—	Efecte publice în depozit	135,500	—
	4.159,956	35		4.159,956	35
	5.630,773	35		5.630,773	35

DEBIT.		Profit și Pierdere încheiat per 31 Decemvrie 1914.		CREDIT.	
	L	b		L	b
Retribuția consiliului de administrație	1,975	—	Dobânzi și taxe:		
Salariile funcționarilor	82,766	70	La împrumuturi pe prețioase	248,693	30
Cheltuieli de administrație:			La împrumuturi pe efecte	39,452	65
a) Centrala	17,653	20	Interese de cont-curent	78,025	69
b) Sucursala Brăila	7,034	50	Chirii	28,837	85
c) Sucursala Craiova	2,726	75	Venitele halei de vânzare	24,252	15
Cheltuielile halei de vânzare	2,259	15	Cupoane	3,643	85
Asigurări contra incendiului	5,683	30			
Interese la depuneri spre fructificare	131,650	50			
Interese la obligațiuni	1,575	—			
Provizion	2,950	25			
Amortizări	24,511	50			
Profitul anului 1914	142,110	64			
	422,905	49		422,905	49

Șeful serviciului: C. A. Săvuleanu.

Șeful contabilității: G. Lascu.

CASELE PRIVILEGIATE DE ÎMPRUMUT PE AMANET ÎN ROMÂNIA:

Director general: Dr. C. Diaconovitch.

Delegatul ministerului de finanțe: Alfred Cruțescu.

MEMBRII CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE:

P. Cosma, președ.; I. C. Grădișteanu, v.-președ.; Dr. I. Costinescu, Victor Ionescu, Nicu Lahovary, Dr. I. Mețianu, Antoniu de Mocsony, Dr. C. Rădulescu, Constantin Steriu, N. Xenopol.

„IZVORUL”, institut de credit și economii, societate pe acții în Ighiu — Magyarigen.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «IZVORUL», societate pe acții în Ighiu (Magyarigen), sunt invitați prin aceasta la

a VI-a adunare generală ordinară,

ce se va țineă *Joi, în 18 Februarie 1915 la 2 ore p. m.*, în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. *Constituirea biroului;*
2. *Prezentarea raportului direcțiunii despre gestiunea anului 1914 — și a proiectului de bilanț împreună cu proiectul pentru împărțirea profitului net;*
3. *Raportul comitetului de supraveghiere;*
4. *Hotărâre asupra absoluturului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pentru gestiunea anului 1914;*
5. *Alegerea a lor 2 membri în comitetul de supraveghiere;*
6. *Eventuale propuneri, făcute în conformitate cu statutele.*

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual documentele de plenipotență, înainte de deschiderea adunării, la cassa institutului, — sau la institutule «Agricola» în Hunedoara și «Crișana» în Brad, până în 15 Februarie.

Ighiu, 29 Ianuarie 1915.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon. **Contul Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérleg számla 1914. december hó 31-én.** Pasiva — Teher.

		K	f			K	f
Cassa — Pénztár	6,724.28			Capital social — Részvénytőke	100,000.00		
Escont — Leszámitolt váltók	234,773.00			Fondul de rezervă — Tartalékalap	5,076.00		
Conturi curente — Folyószámla	6,012.88			Depuneri spre fruct. — Takaréketétek	103,506.73		
Întreprinderi — Vállalatok	14,149.97			Reescont — Visszleszámitolás	55,786.00		
Realități — Ingatlanok	16,500.00			Creditori — Hitelezők	296.07		
Mobiliar — Butorzat	540.00			Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	473.00		
Int. ant. la reescont — Előlegezett visszleszámitolási kamatok	800.00	279,500.13		Interese anticipate — Átmeneti kamatok	4,217.00		
				Profit transpus — Nyereség áthozat	193.17		
				Profit curat — Tiszta nyereség	9,952.16	10,145.33	
							279,500.13
			279,500.13				

Debit — Tartozik. **Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.** Credit — Követel

		K	f			K	f
Interese: — Kamatok:				Interese: — Kamatok:			
la depuneri — betéteknél	5,973.96			la escont — leszámitolt váltók	26,621.04		
la reescont — visszleszámitolásnál	4,342.60	10,316.56		la conturi curente — folyószámlától	745.00	27,366.04	
Dare: — Adó:				Alte venite: — Más jövedelmek:			
erarială și com. — állami és községi	2,104.66			chirie, int. la capital, pădure, realități și proviziuni — házbér, részv. tőke, erdő, ingatlan és jutalék		1,536.10	
la interese de dep. — tőkekamatadó	597.39	2,702.05		Profit transpus — Áthozat nyereség		193.17	
Spese: — Költség:							
salare — fizetése	4,333.29						
impr., reg., porto etc. — nyomtatványok stb.	964.99	5,298.28					
A mortizări: — Leírások:							
din realități — ingatlanból	573.09						
din mobilier — butorzatból	60.00	633.09					
Profit transpus — Áthozat nyereség	193.17						
Profit curat — Tiszta nyereség	9,952.16	10,145.33					
			29,095.31				29,095.31

Ighiu (Magyarigen), la 31 Decembrie 1914.

Antoni Pop m. p., director-executiv — vezérigazgató.

Petru Circo m. p., cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

George Muncușiu m. p., prez. — elnök. Aureliu Pop m. p. Dr. Alexandru Fodor m. p. Ioan Medrea m. p.
Aurel P. Stoica m. p. Ioan Medrea m. p. Ioan Urșa m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere a examinat conturile Bilanț și Profit și Perdere și le-a aflat în consonanță cu cărțile purtate în regulă. — Alulirt felügyelő-bizottság megvizsgálta a Mérleg- és Veszteség-Nyereség-számlákat és azokat összehangban találta a szabályszerűen vezetett üzleti könyvekkel.

Vasile C. Osvadă m. p., preșident — elnök Stefan Anghel m. p. Liviu Dumitrean m. p. Nicolae Macrea m. p.

„ZĂRÂNDEANA“ inst. de cred. și econ., soc. pe acții, Băița.

„ZĂRÂNDEANA“ pénz- és hitelint., részvényt. Boiczán.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Zărândeana», sunt invitați la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 28 Februarie st. n. a. c., la 2 ore p. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea de către președintele a unui notar, precum și a doi scrutinători.
3. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
4. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1914.
5. Raportul comitetului de supraveghiere.
6. Decizie asupra contului anual, pe baza raportului comitetului de supraveghiere, și darea absoluturului.
7. Decizie asupra împărțirii profitului curat, etc. vezi § 27 lit. c.)
8. Eventuale propuneri în sensul § 27, lit. g) din statute.
9. Aprobarea Normativului pentru fondul de ajutorare al funcționarilor.
10. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerși, adunarea în sensul §-ului 23, se va ține în 7 Martie st. n. a. c., la locul și timpul indicat.

Numai acei acționari pot participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, cari sunt induși în cartea acțiilor mai înainte cu 6 luni, ca proprietari de acții. Acțiunile sunt a se depune la cassa institutului până la 27 Februarie st. n. a. c.

Acțiunile se pot depune și la alte institute, iar reversele sunt a se înainta până la 27 Februarie st. n. a. c.

Băița, la 23 Ianuarie 1915.

George Moldovan m. p., președinte.

George Drăgan m. p. dirigent.

MEGHIVÓ.

A «Zărândeana» pénz- és hitelintézet részvényes urak meghívotnak a folyó évi február hó 28-án d. u. 2 orakor az intézet helységében megtartandó

a XVII-ik rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az elnök mellé egy jegyző és két szavazatszedő küldöttségi tag kinevezése.
3. Háromtagú bizottság kiküldése a jelenlevő tagok és meghatalmazottak megállapítása végett.
4. Az igazgatóság jelentése a vállalat állásáról és az 1914 évi üzleti év eredményéről.
5. A felügyelő bizottság jelentése.
6. Határozat az évi mérleg föllött, a felügyelő bizottság jelentése alapján és a felmentvény megadása.
7. Határozat a tiszta nyereség felosztásáról stb. (lásd 27. § c. pont.)
8. Esetleges indítványok, az alapszabályok 27. § g. pontjaterelmében.
9. A tisztviselők segélyezési alapja szabályzatának jóváhagyása
10. Két tag kiküldése a jegzőkönyv hitelesítése végett.

A meghívottak tagok hiányában a gyűlés a 23-ik §-a értelmében folyó évi márczius 7-én fog megtartani a fent jelölt helyen és időben.

Csak azon részvényesek vehetnek részt a gyűlésen személyesen, vagy mint meghatalmazottak a kik mint részvénytulajdonosok a részvényesek könyvében 6 hónappal előbb lettek bevezetve. — A részvények február 27-ig az intézetpénztárába letétbe helyezendők.

A részvények más intézeteknél is letétbe helyezhetők azonban az elismervények folyó évi február hó 27-ik bemutatandók.

Boicza, 1915 január hó 23-án.

Moldovan G. s. k., elnök. Drăgan G. s. k., v.igazgató.

Activa — Vagyon.

Bilanț la 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K	f
Cassa în număr — Készpénz	13,423	56
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	355,461	—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	40,883	—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	27,639	—
Realitáti — Ingatlanok	7,714	26
Mobiliar — Felszerelés	700	—
după amortizare — törlesztés után	100	—
Interese de reescont anticipate — Átmeneti viszesz-kamatok	1,571	58
Anticipațiuni — Előlegek	670	—
Acții — Értékpapírok	2,312	—
Impr. de războiu — 1914 évi állami kölcsön kötvény	975	—
	451,249	40

	K	f
Capital social — Alaptőke	64,000	—
Fond de rezervă gen. — Tartalékalap	64,000	—
Fond de rezervă special — Külön tartalékalap	7,077	79
Fond de pensie — Nyugdíjalap	10,401	80
Depuneri spre fructificare — Takarékos betétek	133,332	14
Cambii reescontate — Visszleszámitolt váltók	147,389	—
Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	30	—
Interese trans. anticipate — Átmeneti kamatok	9,217	65
Profit curat — Tiszta nyereség	15,801	02
	451,249	40

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.

Credit — Követel.

	K	f
Interese la depuneri — Betéti kamatok	9,245	11
Interese la reescont — Visszleszámitolási kamatok	14,084	87
Int. fond. de pens. — Nyugdíjalap kamatai	600	—
Salare: — Fizetések:		
direcțiunii, funcționarilor și comitetului de supraveghiere	6,378	—
Spese — Költségek	1,791	20
Competință de timbru — Bélyegilleték	70	80
Compet. c. com. — Ipar. kam. illeték	80	51
Contribuție de 10% la dep. — 10% betéti kamat adó	924	51
Contribuție directă — Egyenes adó	3,376	88
Contrib. comunala — Községi potadó	1,240	—
Arunc. comitatens — Megyei potadó	263	—
	5,955	70
Amortizare din mobilier — Felszerelési törlesztés	100	—
Tiparituri — Nyomatványok	372	80
Chirie — Házbér	400	—
Profit curat — Tiszta nyereség	15,801	02

Băița, la 31 Decembrie 1914.

George Drăgan m. p., director executiv

	K	f
Interese anticipate din 1913 — 1913 évről áthozott átmeneti kamatok	10,746	93
Int. de escont — Leszámitolási kamatok	31,461	46
Interese de oblig. — Kötvény kamatok	4,147	64
Interese hip. — Jelzálogi kamatok	2,475	83
Aránzi și diverse — Haszonbér és különfélék	5,896	84

Boicza, 1914 Decem্বর hó 31-én.

Nicolae Popica m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

George Moldovan m. p., prezid.

Lazar Perian m. p., cassar.

Ioan Olariu m. p.

Dr. Cornel Mo. Idovan m. p.

Petru Popa m. p.

Nicolae Perian m. p.

Petru Radu m. p.

George Faur m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat Bilanțul prezent și l-am aflat în deplină ordine. — Alôlirott felügyelő bizottság jelen mérleget megvizsgáltuk és teljes rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Vasilie Damian m. p., prezid. comit. de suprav.

Romul Coțoiu m. p.

Aron Roman m. p.

„NĂDLĂCANA“, institut de credit și econ., societate pe acții în Nădlac.**C o n v o c a r e.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții «Nădlăcana» se învită prin aceasta la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac, Luni în 15 Februarie 1915 st. n. după amiază la oarele 2 în localitatea institutului.

Obiectele:

1. *Constituirea.*
2. *Raportul anual al direcțiunii, raportul comitetului de supraveghiere și bilanțul anului de gestiune 1914.*
3. *Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.*
4. *Alegerea a unui membru în direcțiune.*
5. *Alegerea comitetului de supraveghiere.*

Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu șase luni înainte de adunare și să se însinue la cassa institutului respective să-și depună plenipotența cel mult până înaintea amiezii zilei premergătoare adunării.

Diracțiunea.

Activa.		Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva.	
	K	i		K	f
Cassa în numărar	54,992	11	Capital social 4500 bucăți acții à 100 K*	450,000	—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	3,409	92	Fondul de rezervă**	125,089	19
Cambii	1,737,503	98	„ special de rezervă***	4,000	—
Imprumuturi ipotecare	8,100	—	„ de pensiune	11,669	90
Cereale cumpărate	32,840	70	Depuneri spre fructificare	651,841	66
Efecte	109,150	—	Cambii reescontate	560,403	80
Casa proprie a institutului	25,000	—	Contribuție restantă la depuneri	1,973	72
Conturi debitoare	246	74	Dividendă neridicată	768	—
Mobiliar	3,206	80	Creditori	79,624	10
după amortizare	320	68	Interese transitoare anticipate	29,359	25
		2,886	Profit net	59,399	95
				1,974,129	57
			*) Cu dotațiunea din anul acesta K 135,000—		
			***) Cu „ „ „ „ „ 8,000—		
			*) Cu „ „ „ „ „ 20,000—		

Debit.		Contul Perdere și Profit.		Credit.	
	K	f		K	f
Inter. pentru depuneri spre fructificare	40,787	53	Interese dela cambii	158,406	82
„ „ reescont	35,979	01	„ „ împrumuturi ipotecare	792	50
„ „ fondul de rezervă	4,855	95	„ „ efecte	460	—
„ „ fondul de pensiuni	669	90	„ „ conturi curente	399	48
Spese: Salare	16,710	—	Profit la produse	15,455	50
Imprimare, lemne, lumină, spese de birou	2,595	44	Venitul realităților și proviziuni	4,744	36
Porto și telefon	959	16			
Marce de prezență	1,523	—			
Contribuțiune: directă	12,379	30			
10% dare la depuneri	4,078	74			
Amortizare din mobiliar	320	68			
Profit net	59,399	95			
	180,258	66		180,258	66

Nădlac, la 31 Decemvrie 1914.

Aureliu Petrovicu m. p.,
director-executiv.

Aureliu St. Șuluțiu m. p.,
secretar.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Chicin m. p., președintele direcțiunii.
Nicolae Gheran m. p.

Sava Raicu m. p.

Gligor Vidican m. p.

Pavel Roșuț m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în deplină consonanță cu regiștrele institutului.

Georgiu Maior m. p., președinte.
Romulus Tăucean m. p.

Romul Nestor m. p.

Demetriu Roman m. p.
Georgiu Petrovicu m. p.

Banca națională a României.

ACTIV.

Bilanțul general încheiat cu 31 Decembrie 1914.

PASIV.

		L	b			L	b		
Cassa	{ Bilete de bancă	62.261,410	---	216.953,130	31	Capital	12.000,000		
	{ Argint	735,000	27			Fond de rezervă	39.402,565		
	{ Aur	153.956,720	04			Fond de amort. imobil., mobil. și mașini de imprimare	5 687,346		
Lingouri de aur	...	---	---	100,000	---	Fond de pensii și ajutoare al funcționarilor băncii	2.786,860		
Stoc metalic	216.997,840	39	---	62.941,120	35	Bilete de bancă în circulație	578.243,647		
Trate considerate ca aur	---	---	---			---	---	emise din cari: \ aflate în casă	62.261,410
Portofoliul român	{ Centrala	179.472,174	61	246.129,968	81	Conturi curente și recipise la vedere	49.232,926		
	{ Suc. și Ag.	66.657,794	20			Reescontul anului viitor	1.822,570		
Imprumutul statului din 1901 (fără dobândă)	...	---	---	11.273,958	85	Efecte și alte valori de restituit	495.528,076		
Imprumutul statului în ct. crt. pe bonuri de tezaur 4% aur	...	---	---	100.110,667	40	Conturi diverse	81.533,692		
Imprumuturi pe efecte publice	{ Centrala	18.340,600	---	59.381,353	29				
	{ Suc. și Ag.	12.043,400	---						
Imprumut pe efecte publice în cont-curent	...	50.655,800	---						
	din cari nu s'au ridicat	21.658,446	71	28.997,353	29				
Efectele capitalului social	...	---	---	11.510,385	---				
Efectele fondului de rezervă	...	---	---	16.559,777	68				
Efectele fondului de amort. imobil. mobil. și mașini de imprimare	...	---	---	3.996,281	08				
Efectele fondului de pensii și ajutoare al funcționarilor băncii	...	---	---	2.589,048	07				
Imobile	...	---	---	6.719,091	48				
Mobil. și mașini de imprimare	...	---	---	1.093,681	54				
Dobânzi datorate la împrum. pe efecte publice	...	---	---	790,320	03				
Efecte și alte valori în păstrare	130.404,020	20	---						
Bonuri de tezaur 4% aur în gaj pentru împrum. statului	200.000,000	---	---						
Efecte în gaj și în păst. provizorie	165.124,056	30		495.528,076	50				
Conturi-curente	...	---	---	34.576,502	72				
Conturi de valori	...	---	---	22.345,294	72				
Conturi diverse	...	---	---	26.900,431	87				
				1,328.499,095	70				

DEBIT.

Contul Profit și pierdere, încheiat cu 31 Decembrie 1914.

CREDIT.

		L	b			L	b
Salariile personalului de administrație	807,515	15		Saldul trimestrului I		3.810,594	36
Salariile person. de imprimare	73,965	---		Dobânzile portofoliului comercial și ale împrumuturilor precum și beneficii diverse	10.124,691	22	
Cheltuieli de administr., impo- site către Stat, dif. taxe și indem.	{ Centrala	1.399,034	34	Trate și remise și diverse operațiuni cu străinătatea	273,638	25	
	{ Suc. și Ag.	270,721	23	Venitul efectelor publice	289,630	50	10.687,959
		1.609,755	57				
Fondul amortizării imobilelor	50,000	---					
Fondul amortizării mobil. și mașini de imprimare	20,000	---					
Luminat și încălzit	65,251	12					
Drepturi de prezență	30,270	---					
Material pentru fabric. biletelor	80,623	15					
Material și chelt. de imprimare	33,303	55					
Diferențe de curs la efecte publ.	629,628	47					
Efecte în suferință	115,328	98	3.575,640	79			
Beneficiu de distribuit, Lei 9.922,913	54						
Fond de rezervă. Partea rezervei de 20% as/lei 9.922,913	54 după ce s'a scăzut primul dividend de Lei 720,000	---	1.840,582	70			
Restul de Lei 7.362,330	84 se va distribui:						
30% Minist. de finanțe. Partea cuvenită Statului din beneficiu	2.208,699	25					
7% Tantiemele consiliului de administrație și censori	515,363	16					
1% Casei de pensii și ajutor a funcționarilor Băncii	73,623	30					
Dividend	{ Acont de div. 50						
	{ de acții Lei 1.200,000						
pe 1914	{ Rest de div. 170						
	{ de acții „ 4,080,000	5.280,000	---	9.918,268	41		
Dividend integral Lei 220 de acțiune.	De reportat pentru anul viitor	---	1.004,645	13			
			14.498,554	33			

Vice-Guvernator: I. G. Bibicescu.

Director: Corneliu Cioranu.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.